

Eksempelvis er en række processuelle spørgsmål ikke reguleret i den gældende retsplejelov. På disse områder hentes der i praksis inspiration i principper fra den danske retsplejelov.

Kommissionen finder den eksisterende ordning utilfredsstillende og foreslår, at en ny grønlandsk retsplejelov giver forsvarerne, anklagerne og dommerne svar på de processuelle retsspørgsmål, der kan opstå under sagernes behandling.

4.5.2. Påtalen

En af de væsentligste retssikkerhedsgarantier inden for kriminalretsplejen er det såkaldte *objektivitetsprincip*, som indebærer, at politi og anklagemyndighed er underlagt en pligt til at udføre efterforskning og påtale på en objektiv måde.

Et vigtigt element i objektivitetsprincippet er bl.a., at der ikke kan rejses tiltale i en sag, medmindre det fra anklagemyndighedens side skønnes, at tiltalerejsningen vil kunne føre til domfældelse.

Retsplejeloven indeholder en bestemmelse om påtalen i kriminalsager. Det fremgår heraf, at modstykket til tiltalerejsning er, at der træffes bestemmelse om »*henlæggelse*«. Dette begreb finder anvendelse på to vidt forskellige tilfældegrupper:

- 1) Sager, hvor politiet skønner, at sagen ikke vil kunne føre til domfældelse ved retten, og
- 2) sager, hvor politiet vurderer, at der er grundlag for domfældelse, men hvor der kan være andre grunde til ikke at rejse tiltale.

Kommissionen foreslår, at denne grundlæggende begrebsmæssige sondring bør komme til udtryk i udformningen af reglerne om påtalen.

Begrebet »*påtaleopgivelse*« foreslås indført i de sagstyper, hvor sigtelsen har vist sig grundløs, eller hvor videre forfølgning i øvrigt ikke kan ventes at føre til, at sigtede findes skyldig. Desuden vil påtaleopgivelse kunne ske i tilfælde, hvor sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den foranstaltning, som i givet fald kan forventes idømt.

Adgang til at meddele »*tiltalefrafald*« foreslås i sager, hvor det på grundlag af den foretagne efterforskning skønnes, at sagen ved indbringelse for retten kan føre til domfældelse, men hvor andre omstændigheder kan tale for at undlade tiltalerejsning. Det vil være tilfældet, hvor det på grund af det udviste forholds ringe betydning findes rimeligt at undlade tiltale. Derudover skal der bl.a. være adgang til at frafalde tiltale i sager, hvor den sigtede var under 18 år på gernings-

tidspunktet. Det vil dog være et krav, at tiltalefrafald ikke står i misforhold til gerningen og sagens omstændigheder i øvrigt.

Der foreslås endvidere indført ensartede regler om *underretning om afgørelser* om såvel påtaleopgivelse som tiltalefrafald. Efter forslaget skal meddelelse herom således gives til sigtede og andre med rimelig interesse heri, herunder eventuelle ofre, jf. afsnit XII, kap. 4. Endelig foreslås det, at der indføres adgang til *domstolsprøvelse* af tiltalefrafald.

4.5.3. Forsvaret i kriminalsager

Efter de gældende regler har enhver uberygtet og myndig person *møderet som bisidder* i kriminalsager. Det er som nævnt kommissionens opfattelse, at der for fremtiden bør stilles særlige krav for at kunne opnå møderet som forsvarer. Møderetten forbeholdes følgende:

- 1) Myndige og uberygtede personer med bopæl i Grønland, der er meddelt autorisation som forsvarer på baggrund af en særlig uddannelse for forsvarere – herunder jurister, der ikke er advokater, og
- 2) advokater med kontor i riget (Grønland, Danmark og Færøerne).

Kommissionens overvejelser og forslag om forsvareruddannelsen, autorisationsordningen og andre tiltag med henblik på at styrke forsvaret er beskrevet ovenfor i afsnit VII, hvor også spørgsmålet om forsvarerens rolle er behandlet.

4.5.3.1. Efter de gældende regler har den tiltalte **krav på en bisidder**, blot den pågældende fremsætter anmodning herom. Der foreslås indført en nedre grænse baseret på sagens alvor for, hvornår beskikkelse af forsvarer kan komme på tale. Retten til at få beskikket en forsvarer skal således afhænge af, om forsvarerens bistand må anses for nødvendig under hensyn til sagens karakter, sigtedes person eller omstændighederne i øvrigt.

4.5.3.2. Med henblik på at lette følgerne af de særlige geografiske og trafikale forhold foreslås det endvidere, at der indføres mulighed for at beskikke en **stedlig medhjælper**. Hvis forsvarers funktioner skal udøves uden for forsvarerens faste opholdssted, skal der således være mulighed for at beskikke en lokal og som forsvarer mødeberettiget person til at repræsentere forsvaret.

4.5.3.3. Varetagelsen af forsvarets opgaver skal sikres gennem **forsvarerens rettigheder**. Med henblik herpå foreslås de allerede gældende regler udbygget, så reguleringen gøres mere detaljeret, end det i dag er tilfældet. Som en meget væsentlig udvidelse i forhold